

A vendéglátás ágazat statisztikai helyzetjelentése

Készítette:
Zerényi Károly

2019. június

A turizmus-vendéglátás nemzetgazdasági súlya

A **turizmus** a nemzetgazdaság egyik legnagyobb szektora, amelynek a **GDP-ben való részesedése** a közvetlen és közvetett (multiplikátor) hatással együtt **10%**, és **közel 500 ezer embernek ad munkát** (a foglalkoztatottak 13%-a).¹ A **turizmusra jellemző ágazatok**² (ideértve a vendéglátást is) **GDP-hez való hozzájárulása 6,3%**, és az **ágazatokban foglalkoztatottak létszáma megközelíti a 430 ezer főt** (a foglalkoztatottak 10%-a).³ A turizmusra jellemző ágazatok közül a **legtöbben a vendéglátásban dolgoznak, a turisztikai foglalkoztatottak 1/3-a, igazolva ezzel is az ágazat magas munkaerő-igényességét.**

A **szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (I) nemzetgazdasági ág beruházásainak értéke** folyó áron a 2017-es bővülést (+24,5%) követően **2018-ban 32,5%-kal tovább nőtt** az egy évvel korábbihoz képest, és **85,8 milliárd forintot tett ki.**

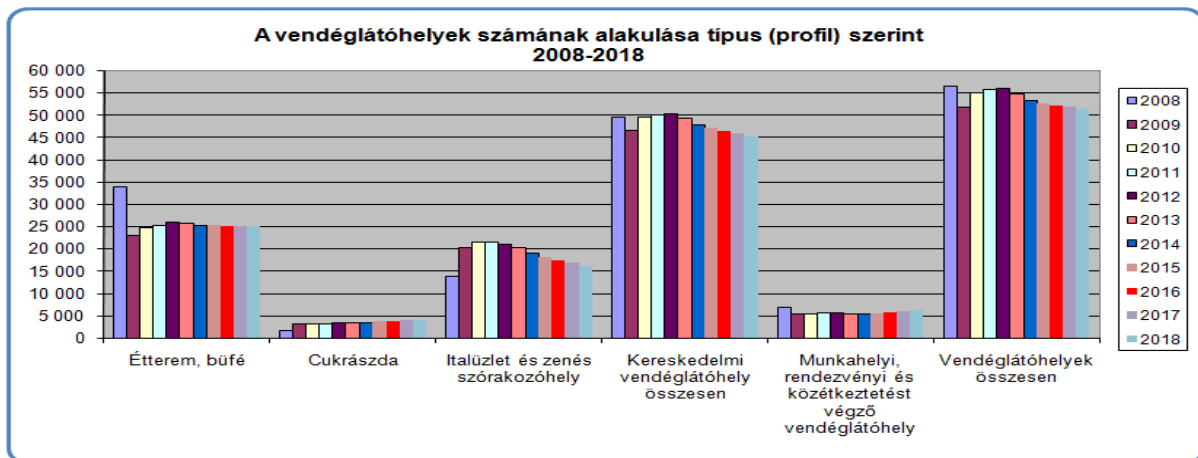
Az (I) nemzetgazdasági ágból a vendéglátáshoz a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere (TEÁOR'08) alapján az éttermi, mozgó vendéglátás, az italszolgáltatás, valamint a rendezvényi étkeztetés és egyéb vendéglátás tartozik.

1) A vendéglátóhelyek számára vonatkozó adatok

Magyarországon a vendégeket 2018-ban több mint **51 ezer vendéglátóhely**⁴ várta, amely 0,9%-kal (485 üzlettel) kevesebb egységet jelentett az egy évvel korábbi állapothoz képest. A vendéglátó üzleteken belül **a kereskedelmi vendéglátóhelyek 88%-kal képviseltették magukat, míg a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhelyek részesedése 12%-os volt.**

A vendéglátóhelyek típus (profil) szerinti számának 2008-2018 közötti alakulását évenkénti bontásban az alábbi diagram szemlélteti (1. sz. melléklet).

1. diagram

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

A kereskedelmi vendéglátóhelyek típus (profil) szerinti belső megoszlását tekintve jelentős átrendeződés történt 2009-ben.⁵ Az éttermek, büfék száma kb. 11000-rel csökkent, míg a cukrászdák száma közel

¹ Turizmus-szatellitszámlák, 2015-2016; KSH; 2019 [4. és 8. p.]

² A turizmus ágazatba tartozó tevékenységek: szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, vasúti, közúti, vízi, illetve légitforgalmi személyszállítás, személygépjármű-kölcsönzés, utazási irodák, utazásszervezők és egyéb foglalási tevékenységek, kulturális szolgáltatások, valamint sport- és szabadidős tevékenységek

³ Turizmus-szatellitszámlák, 2015-2016; KSH; 2019 [10. p.]

⁴ A vendéglátóhelyeknek csak a 2/3-a működik a vállalkozások főtevékenysége alapján a vendéglátás ágazatban.

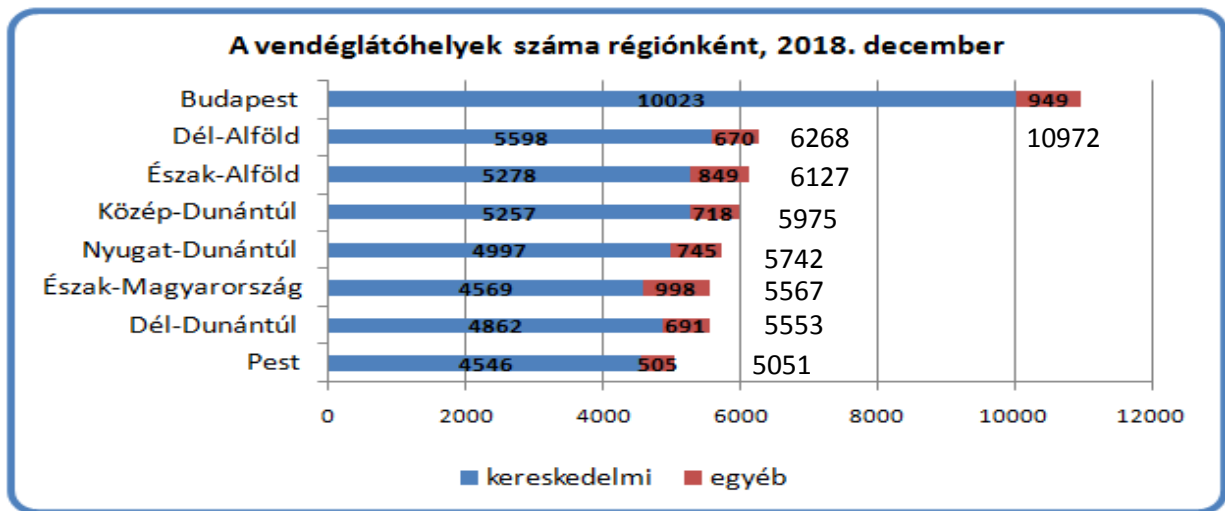
⁵ A KSH jelenleg nem publikálja a vendéglátóhelyek számát 2009-re, így az adatok egy korábbi közzétételből származnak.

megkétszereződött (1700-ról 3100-ra nőtt), valamint az italüzletek és a zenés szórakozóhelyek száma közel hat és félezerrel szintén nőtt. A vendéglátóhelyek összesített számában bekövetkezett csökkenés és a profilok közötti átrendeződés háttérében egyrészt a 2008-as gazdasági válság okozta hatások, másrészt a vendéglátó üzletköröket érintő 2009-es jogszabályi változások állhatnak. A kereskedelmi tevékenység végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet hatályba lépésével az üzletköri besorolást a termékkörök váltották fel. Ennek következtében egy vendéglátóhely típus szerinti besorolását a vendéglátó egységet legjobban jellemző termékkör és az üzlet statisztikai főtevékenysége határozza meg.

A vendéglátó üzletek száma 2010-2018 között közel 4 ezerrel csökkent. Alapvetően a kereskedelmi vendéglátóhelyek száma lett kevesebb, ugyanis a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátó üzletek száma nőtt a vizsgált időszakban.

A vendéglátóhelyek területi eloszlását tekintve 2018-ban a korábbi évekhez hasonlóan **az ország vendéglátó üzleteinek közel 1/3-a** (több mint 16 ezer egység) a Budapestet is magába foglaló **Közép-Magyarországon összpontosult. Minden ötödik vendéglátó üzlet Budapesten található, amelyeknek a 90%-át a kereskedelmi vendéglátóhelyek adják.**

2. diagram

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

A vendéglátóhelyek üzemeltetésében az egyéni vállalkozók szerepvállalása folyamatosan csökken, 2018-ban már csak a vendéglátó üzletek 1/3 üzemeltették egyéni vállalkozók, míg nyolc évvel korábban ez az arány 39%-os volt.

2) A vendéglátó üzletek forgalmi adatai⁶

2017-ben a vendéglátásból folyó áron 14,2%-kal több, 1125 milliárd forint bruttó árbevétel származott az egy évvel korábbihoz képest. Az árbevétel 89%-a, 1006 milliárd forint (2016-ban 876 milliárd forint) a kereskedelmi vendéglátásban⁷, 119 milliárd forint (2016-ban 109 milliárd forint) a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátásban realizálódott.

2018-ban a vendéglátóhelyek összesített bruttó árbevétele 1287 milliárd forintot tett ki, amely 14,4%-os növekedést jelent a 2017-es évhez képest. Az árbevétel 91%-át, 1169 milliárd forintot a

⁶ A KSH ma már a forgalmi becsléseikhez felhasználja az online pénztárgép adatokat is, amelyek ismertében a forgalmi adatokat 2015-ig, a volumenindexeket pedig 2016-ig visszavezette, illetve újra becsülte.

⁷ Ideértve a kereskedelmi szálláshelyek vendéglátó forgalmát is.

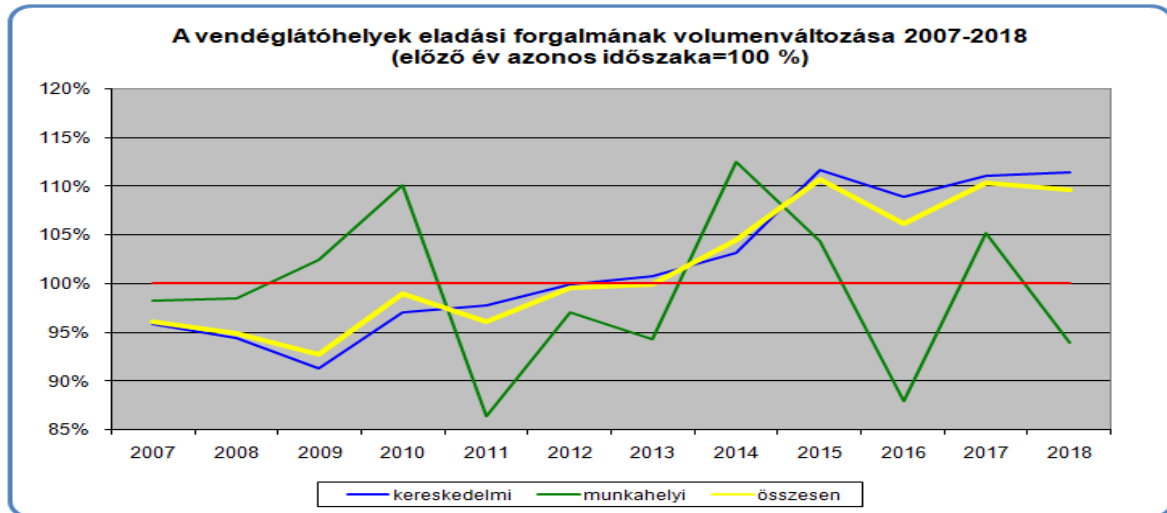
kereskedelmi vendéglátás, 118 milliárd forint a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátás adta (2. sz. melléklet).

Az összesített 14,4%-os bővülés mögött alapvetően a kereskedelmi vendéglátás 16,3%-os növekedése áll, ugyanis a munkahelyi vendéglátás forgalma 1,6%-kal csökkent.

A vendéglátásban a fogyasztói árak 2018-ban 4,3%-kal emelkedtek az előző évhez viszonyítva, amely meghaladta az átlagos fogyasztói árindexet (102,8%). Ennek megfelelően a vendéglátás egészére vonatkozó forgalom volumene 2017-hez képest 9,6%-kal nőtt.

A kereskedelmi vendéglátás volumene 2018-ban 11,5%-kal nőtt, a munkahelyi vendéglátásé viszont 6,1%-kal csökkent 2017-hez viszonyítva. (3. sz. melléklet).

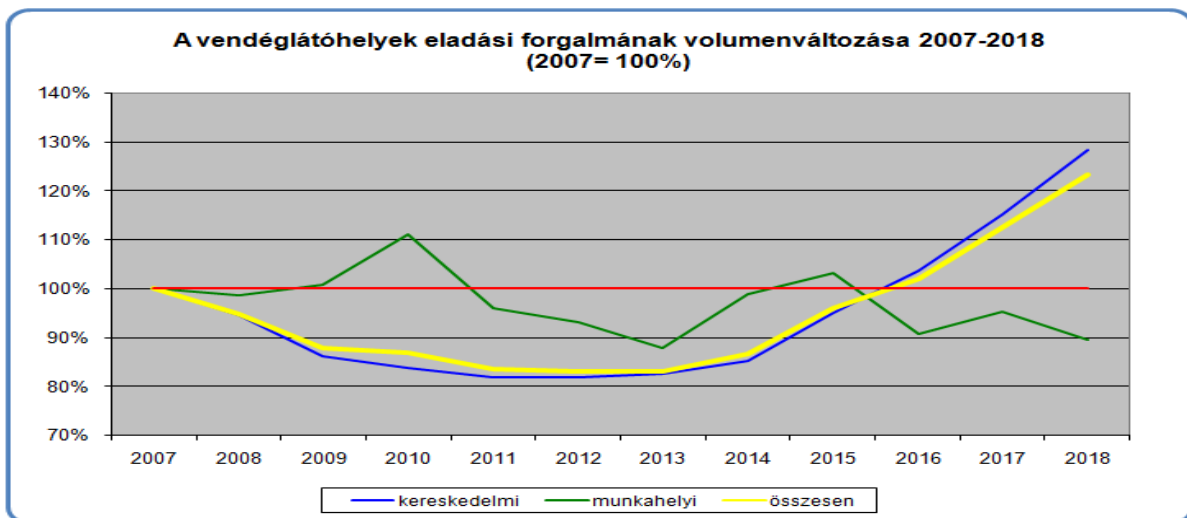
3. diagram

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

A vendéglátóhelyek eladási forgalmának volumenváltozását nem csak az előző év azonos időszakához viszonyítva lehet vizsgálni, hanem egy állandó bázis időszaki adathoz is, amelyet az alábbi diagram hivatott szemléltetni.

4. diagram

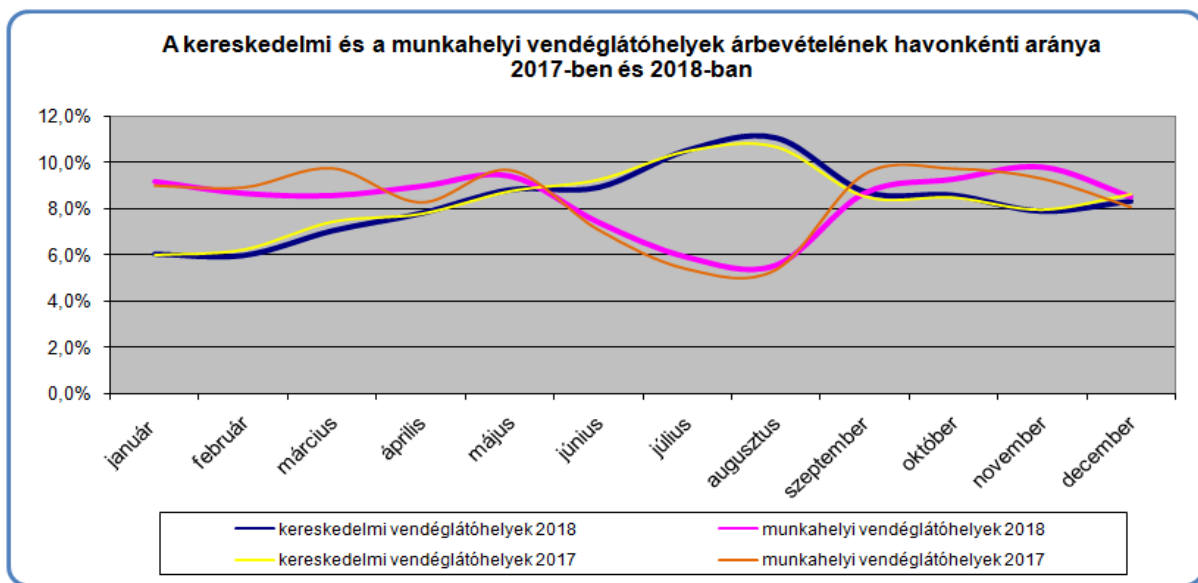

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

Ha a vendéglátóhelyek eladási forgalmának volumenváltozását a 2007-es évhez viszonyítjuk, akkor **a vendéglátó üzletek összesített változatlan áras forgalma csak 2016-ban érte el, illetve hosszú idő után meg is haladta a világgazdasági válság előtti szintet.** A 2007-2018 közötti időszakban jól nyomon követhető, hogy 2008-tól kezdődően folyamatosan elmaradt a változatlan áras vendéglátóhelyi forgalom a 2007-es szinthez képest (4. sz. melléklet). Ugyanakkor 2014-től elkezdődött egy felívelő trend, amelynek köszönhetően 2016-tól kezdve évről évre **dinamikusan nő a vendéglátóhelyek összesített változatlan áras forgalma.** Megjegyzendő, hogy a **vendéglátás ágazat fogyasztói árindexének változása 2007-2018 között 156,6%-os volt,** miközben a nemzetgazdaság egészét tekintve ennél alacsonyabb, 136,5%-os változás történt.

Mindemellett a vendéglátás meghatározó részét adó kereskedelmi vendéglátás elmúlt két éves (2017-2018) forgalma alapján többek között megvizsgálható, hogy miként alakult az árbevétel havonkénti aránya, figyelemmel a turisztikai főszezonra (5. sz. melléklet). Az összehasonlíthatóság érdekében a kereskedelmi vendéglátás forgalma mellett a munkahelyi vendéglátás alakulását is szemlélteti az alábbi grafikon.

5. diagram

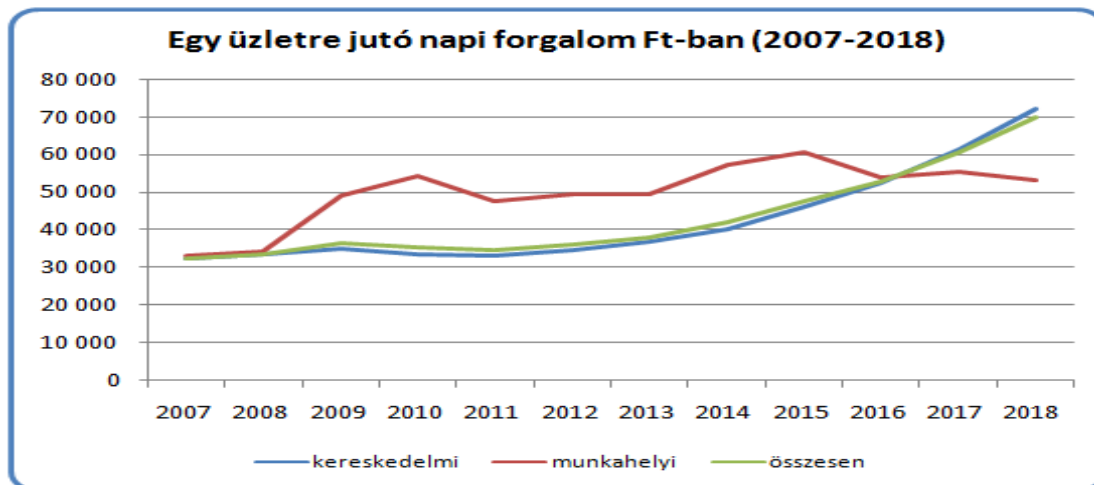
Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

A kereskedelmi vendéglátóhelyeknél az éven belüli forgalomváltozás igazodik a nyári szezonális időszakhoz, amelynek eredményeképpen **az éves árbevétel közel 1/3-a a nyári hónapokban realizálódik.** Emellett a forgalom az év elejétől kezdődően a nyári szezonidőszak végéig növekszik, majd ezután csökkenve visszatér a nyári csúcsidezőszakot megelőző hónapok részarányaihoz. A munkahelyi vendéglátóhelyek esetében az év elejétől kezdődően kissé hullámzó forgalom mutatkozik, majd a nyári szezonidőszak beköszöntével drasztikus csökkenés következik be, amely egészen a nyári csúcsidezőszak végéig tart. Ezt követően a forgalmi részarány a munkahelyi vendéglátóhelyek esetében emelkedik, majd újra eléri a nyári szezonidőszak előtti szintet. Összességében a nyári turisztikai főszezon a kereskedelmi vendéglátóhelyek forgalmára pozitív, míg ugyanezen szabadságolásokkal teli időszak a munkahelyi vendéglátóhelyekre negatív hatást gyakorol.

3) A fajlagos vendéglátóhelyi forgalom alakulása

A vendéglátóhelyek folyóáras eladási forgalmának és a vendéglátó üzletek számának ismeretében kiszámítható az egy üzletre jutó napi forgalom és annak időbeli változása.

6. diagram

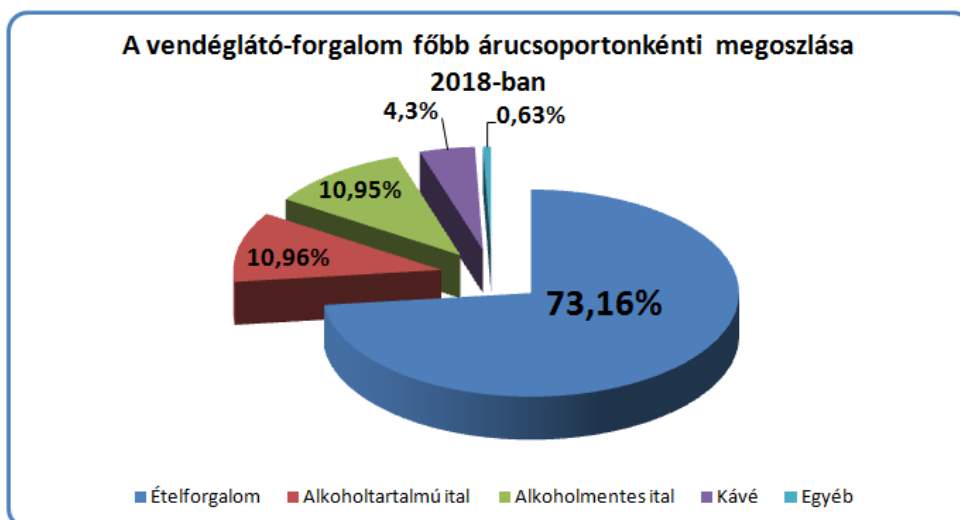
Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

2018-ban az egy üzletre jutó napi folyóáras bruttó forgalom az összes vendéglátóhelyet tekintve közel 70 ezer Ft-ot tett ki (6. sz. melléklet). Az összesített fajlagos bruttó forgalom 2007 és 2018 között évente átlagosan 7%-kal nőtt.

4) A vendéglátó-forgalom főbb árucsoportonkénti megoszlása

A vendéglátó-forgalomnak a jelentős részét (mintegy 3/4-ét), a korábbi évekhez hasonlóan az **ételforgalom teszi ki**, amely 2018-ban 73,16%-ot jelentett. A fennmaradó 26,84%-ot az alkoholtartalmú italok (10,96%), az alkoholmentes italok (10,95%), a kávé (4,3%), valamint az egyéb termékek (0,63%) adták (7. sz. melléklet).

7. diagram

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

5) A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás létszámadatai és a keresetek alakulása

A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (I) nemzetgazdasági ágban 2018-ban 180 ezer főt foglalkoztattak (2/3-ukat a vendéglátásban), amely a nemzetgazdaság egészéhez viszonyítva 4%-ot tett ki (8. sz. melléklet). Az (I) nemzetgazdasági ágban foglalkoztatottak száma 2018-ban **4,9%-kal volt alacsonyabb az előző évi 189 ezer főhöz viszonyítva**. A foglalkoztatottak száma a nemzetgazdaság egészében 1,1%-kal nőtt.

Az (I) nemzetgazdasági ágban az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 2018-ban 212 ezer forint volt, a fizikai foglalkozásúak 185 ezer, a szellemi foglalkozásúak 302 ezer forintot kerestek (9. sz. melléklet). Összességében a bruttó átlagkereset 11,9%-kal volt magasabb a 2017-es 189 ezer forinthez képest. Ugyanakkor a nemzetgazdasági ágak közül **a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete** (a szociális ellátás után) a második legalacsonyabb volt, **a nemzetgazdasági átlag (330 ezer forint) 64%-a**.

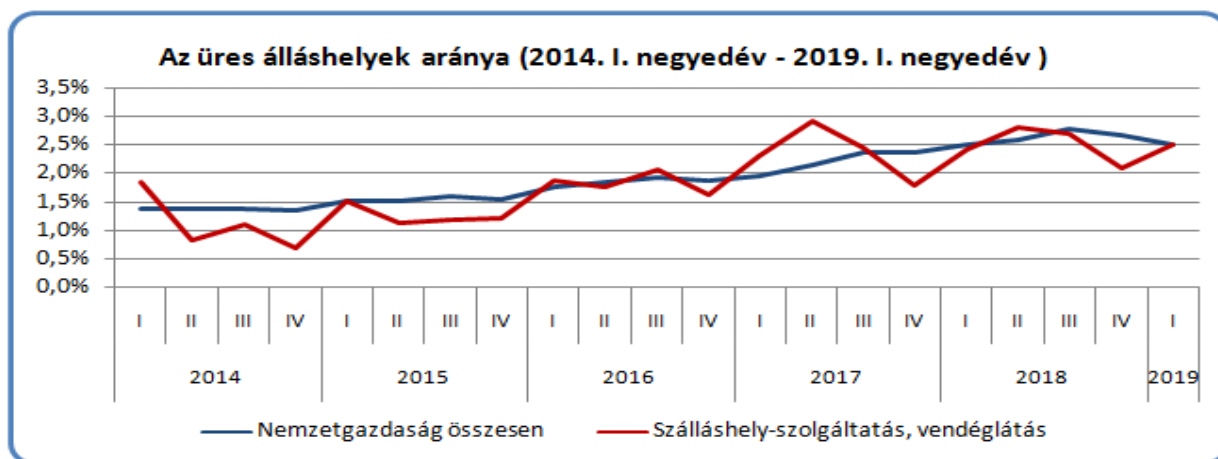
A vendéglátásban az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 2018-ban 195 ezer forintot tett ki (fizikai 178 ezer; szellemi 278 ezer), amely 13,3%-kal volt magasabb az előző évinél és **a nemzetgazdasági átlag 59%-ának felelt meg** (10. sz. melléklet).

A havi nettó átlagkereset 2018-ban a teljes nemzetgazdaságban 219 ezer (fizikai 157 ezer; szellemi 286 ezer), a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén 141 ezer (fizikai 123 ezer; szellemi 201 ezer) forint, a vendéglátásban pedig 130 ezer (fizikai 118 ezer; szellemi 184 ezer) forint volt.

6) A munkaerőhiány alakulása a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén

A munkaerőhiány alakulása többek között az üres álláshelyekre vonatkozó adatok ismeretében vizsgálható. A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén negyedévenkénti bontásban figyelemmel kísérhető az üres álláshelyek számának és arányának változása.

8. diagram

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

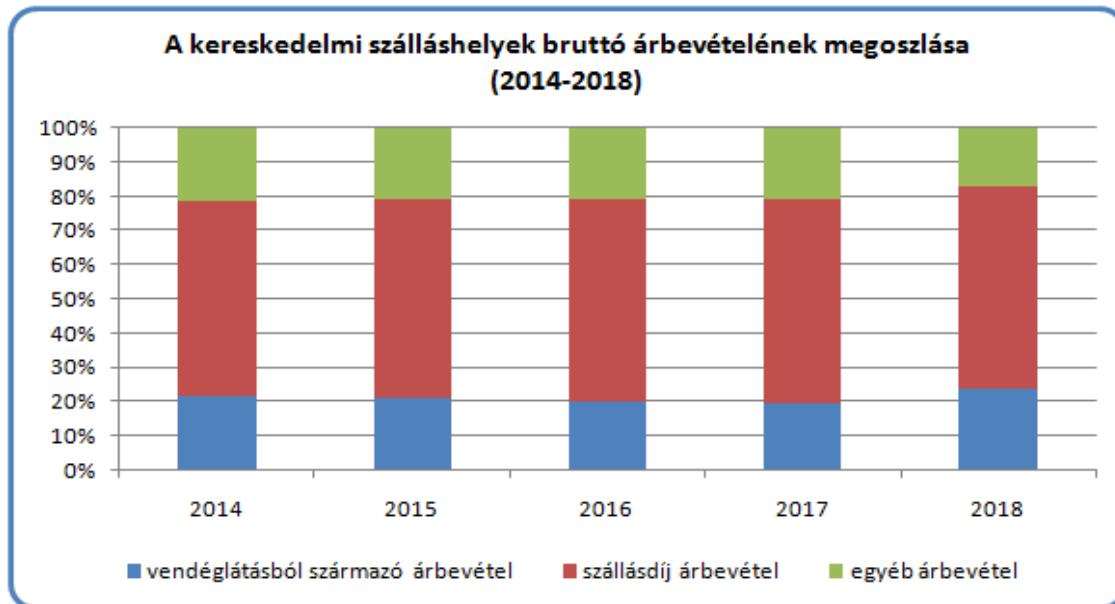
Az üres álláshelyek számát tekintve 2019 I. negyedévében nemzetgazdasági szinten már több mint 80 ezer betöltetlen álláshelyet regisztráltak. A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén az üres álláshelyek száma ugyanezen időszakban megközelítette a 3000-et. Az üres álláshelyek aránya a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén szezonálisan ingadozott, de tendenciáját tekintve folyamatosan emelkedett az elmúlt években, amely 2019 I. negyedévében a nemzetgazdasági átlaggal azonos módon 2,5%-ot tett ki (11. sz. melléklet).

7) Kifejezetten a turizmushoz köthető vendéglátás adatai

A kereskedelmi szálláshelyek 2018. évi bruttó árbevétele 511 milliárd forintot tett ki, amely 9,5%-kal magasabb az előző évinél (12. sz. melléklet). Ezen bruttó összesített árbevételben belül a szállásdíj árbevétel 59%-os (302 milliárdos), **a vendéglátásból származó bevétel 24%-os** (122 milliárdos), az egyéb bevétel pedig 17%-os (87 milliárdos) **részeseledést mutatott**.

9. diagram

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

Az összes árbevétel 9,5%-os emelkedésében elsősorban a **vendéglátásból származó árbevétel 33,1%-os** és a szállásdíj árbevétel 8,6%-os **növekedése** játszott szerepet, ugyanis az **egyéb árbevétel 10%-kal csökkent** az előző évhez viszonyítva.

A kereskedelmi szálláshelyek vendéglátásból származó bevétele (122 milliárd forint) az összes vendéglátóhelyi forgalom (1287 milliárd forint) 9,5%-át adta.

A többnapos belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások 2018-ban összesen 347 milliárd forintot (2017-ben 329 milliárd forint) tettek ki, amelyen belül az étteremben történő étkezés 36,7 milliárd forintot (2017-ben 34 milliárd forint) képviselt (a teljes kiadás 10,6%-a). Az összes többnapos belföldi utazáshoz kapcsolódó, étteremben történő étkezésre fordított kiadások 52%-át a 1-3 éjszakás utazáshoz, míg a fennmaradó 48%-ot a 4 vagy annál több éjszakás utazáshoz kapcsolódó költségek adták (13. sz. melléklet).

2018-ban a **Magyarországra** turisztikai céllal látogató **külföldiek költségéből** (1576,4 milliárd forint) az étkezés nélküli és az étkezéssel együttes szállás 418 milliárd forint volt, **a vendéglátóhelyi étkezésre fordított összeg pedig 159 milliárd forintot tett ki (a teljes költség 10%-át).** **A külföldiek nem turisztikai célból** (pl. vásárlás, átutazás) **történő költségéből** (490 milliárd forint) az étkezés nélküli és az étkezéssel együttes szállás 22,8 milliárd forintot tett ki, **a vendéglátóhelyi étkezésre fordított összeg pedig 38 milliárd forint volt** (14. sz. melléklet). **Összességében a külföldiek vendéglátóhelyi étkezésre 197 milliárd forintot költöttek (a teljes költség 9,5%-át), amely 0,7%-kal több az előző évinél.**

8) A vendéglátás ágazatban működő társas vállalkozások és egyéni vállalkozók száma

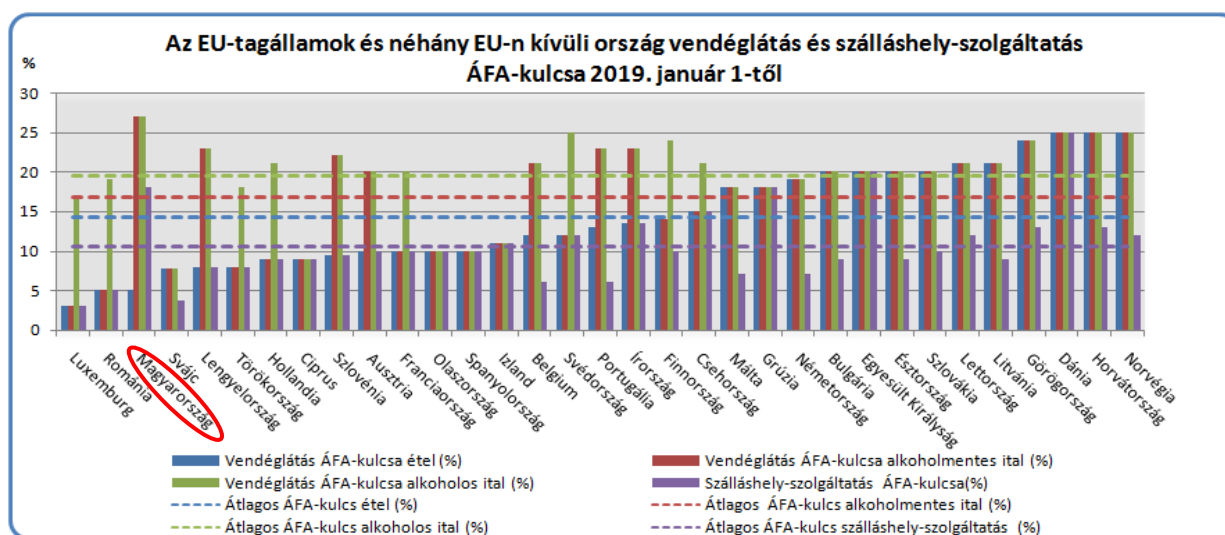
A vendéglátás ágazatban 2016-ban **12 ezer egyéni vállalkozó és 13 ezer társas vállalkozás** működött. Az egyéni vállalkozók 55%-a dolgozott az éttermi, mozgó vendéglátás, 37%-a pedig az italszolgáltatás területén. A társas vállalkozásoknál ez az arány 71%-os volt az éttermi, mozgó vendéglátás és 21%-os az italszolgáltatás tekintetében (15. sz. melléklet).

Az együttesen 25 ezer vendéglátó társas vállalkozás és egyéni vállalkozó szinte mindegyike (99,9%-a) a KKV-szektorba tartozott. A vendéglátás ágazat KKV-in belül a mikro vállalkozások aránya 91,7%, a kisvállalkozásoké 7,8%, míg a közepes vállalkozásoké 0,5% volt 2016-ban.

9) A vendéglátás és a szálláshely-szolgáltatás ÁFA-kulcsa nemzetközi összehasonlításban

Magyarországon a szálláshely-szolgáltatásra és a vendéglátás egy részére is a kedvezményes ÁFA-kulcsok vonatkoznak. Előbbi 18%-os, míg az étel- és a helyben készített alkoholmentes italforgalom az étkezőhelyi vendéglátásban 5%-os kulccsal adózik. Ugyanakkor a rendezvényi étkeztetésre, a munkahelyi vendéglátásra és a közétkeztetésre, valamint az italszolgáltatásra az általános (27%-os) ÁFA-kulcs érvényes. Nemzetközi összehasonlításban a szálláshely-szolgáltatás ÁFA-kulcsa a 28 EU-tagállam közül a harmadik legmagasabb, viszont a vendéglátás kedvezményes (5%-os) ÁFA-kulcsa Luxemburg után, Románia mellett a második legalacsonyabb.

10. diagram

Forrás: saját készítés (HOTREC VAT table alapján)

Az Európai Unióban két tagállam kivételével (Dánia, Egyesült Királyság) kedvezményes ÁFA-kulcsot alkalmaznak a szálláshely-szolgáltatásra, 17 országban pedig a vendéglátásra (jellemzően az étel- és alkoholmentes italforgalomra). A 28 EU-tagállam közül 13-ban a szálláshely-szolgáltatás ÁFA-kulcsa 10% alatti, a magyar ÁFA-kulcs a kedvezményes kulcsok között pedig a legmagasabb (16. sz. melléklet).

A kedvezményes adókulcs alkalmazására Magyarországon is volt, illetve van példa: 2003. december 31-ig a szálláshely-szolgáltatás és a vendéglátás ételforgalom része a 12%-os, 2006. augusztus 31-ig pedig a kedvezményes, 15%-os ÁFA-kulcs alá tartozott. Ettől kezdve a vendéglátás adókulcsa együtt mozgott az általános kulccsal. A szálláshely-szolgáltatás 2006-tól 2009 júliusáig szintén az általános kulcs alá tartozott, ekkor került a jelenleg is érvényes 18%-os kategóriába. 2018. január 1-jétől az étkezőhelyi vendéglátásban az étel- és a helyben készített alkoholmentes italforgalomra a kedvezményes (5%-os) adókulcs érvényes (17. és 18. sz. melléklet).

Összegzés

A **vendéglátás ágazat** a turizmus szektorhoz is kapcsolódva a közvetlen és közvetett (multiplikátor) hatást figyelembe véve **jelentős mértékben járul hozzá az ország GDP-jéhez, és a foglalkoztatást tekintve mintegy 140 ezer embernek ad munkát, ezért a nemzetgazdaság ágazatai közül kitüntetett figyelmet érdemel.**

A turizmusra jellemző ágazatok közül a legtöbben a vendéglátásban dolgoznak, a **turisztikai foglalkoztatottak 1/3-a**, igazolva ezzel is az ágazat magas munkaerő-igényességét. A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén **2018-ban 180 ezer főt foglalkoztattak, akiknek 2/3-át a vendéglátásban dolgozók adták. A foglalkoztatottak száma az I (szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás) nemzetgazdasági ágban 4,9%-kal csökkent 2018-ban az előző évhez képest. Ezzel párhuzamosan az üres álláshelyek magas arányát (2,5%) tekintve a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén továbbra is komoly problémát jelent évről évre a szakképzett munkaerő hiánya. Az átlagkeresetek alakulásában történt előrelépések ellenére a nemzetgazdasági ágazatok között változatlanul ezen a területen az egyik legalacsonyabbak a fizetések, a nemzetgazdasági átlag kb. 60%-át teszik ki (2018-ban bruttó 195 ezer Ft/fő/hó).**

A vendégeket **2018-ban 51 ezer vendéglátóhely** várta országszerte, amely 2010-hez képest közel 4 ezerrel kevesebb egységet jelent. Az üzleteknek közel az **1/3-a (több mint 16 ezer egység) Közép-Magyarországon, minden ötödik vendéglátóhely pedig Budapesten található.** A vállalkozások főtevékenysége alapján a vendéglátóhelyeknek csak a **2/3-át üzemeltették a vendéglátás ágazatban.** A vendéglátóhelyek üzemeltetésében pedig az egyéni vállalkozók szerepvállása 2017-hez képest nem változott, 2018-ban is a vendéglátó üzletek 1/3-át üzemeltették egyéni vállalkozók. Mindemellett a **vendéglátás ágazatban működő vállalkozások szinte teljes egészében a KKV-szektorba tartoznak.**

A vendéglátóhelyek forgalmának alakulásában a világgazdasági válságot követő évek visszaesései után az elmúlt években **mind a folyóáras, mind pedig a változatlan áras forgalom tekintetében növekedés következett be. 2018-ban a vendéglátóhelyek összesített bruttó árbevétele** (az online pénztárgép adatokat is figyelembe véve) **1287milliárd forintot tett ki, amely 14,4%-os növekedést jelent a 2017-es évhez képest.** Az árbevétel 91%-át, 1169 milliárd forintot a kereskedelmi vendéglátás, 118 milliárd forint a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátás adta. **A vendéglátásban a fogyasztói árak 2018-ban 4,3%-kal emelkedtek az előző évhez viszonyítva,** amely meghaladta az átlagos fogyasztói árindexet (102,8%). Ennek megfelelően a vendéglátás egészére vonatkozó forgalom volumene 2017-hez képest 9,6%-kal nőtt. **Az összesített változatlan áras forgalom alakulásában pedig továbbra is dinamikus növekedés tapasztalható. Ugyanakkor a munkahelyi vendéglátás területén a folyó- és a változatlan áras forgalom tekintetében visszaesés következett be 2018-ban.**

A vendéglátóhelyek jövedelmezősége szempontjából az ÁFA-kulcs két lépcsőben bevezetett csökkentésének köszönhetően a vállalkozások többsége számára további lehetőségek adódtak a fejlesztésre, beruházásra és a munkavállalói keresetek növelésére. **2018. január 1-jétől az étkezőhelyi vendéglátásban (éttermi, mozgó vendéglátásban) az étel- és a helyben készített, nem alkoholtartalmú italforgalomra 5%-os ÁFA-kulcs érvényes. Emellett turizmusfejlesztési hozzájárulásként további 4%-ot kell fizetniük az érintett vendéglátóhelyeknek.**

Az ÁFA-kulcs csökkentése rendkívül pozitív lépésnek tekinthető, azonban **a hatályos áfa-szabályozás bonyolult és nehezen alkalmazható a vendéglátó vállalkozások számára. A problémára megoldást jelentene, ha a kedvezményes adókulcsot más európai országokhoz hasonlóan valamennyi – az alkoholos italokat kivéve – vendéglátóipari szolgáltatásra (ideértve az elvitelre történő értékesítést és a házhozszállítást is) kiterjesztenék.**

Mellékletek

1. sz. melléklet: A vendéglátóhelyek számának alakulása típus szerint (2001-2018)

Év	Étterem, büfé	Cukrászda	Italüzlet és zenés szórakozóhely	Kereskedelmi vendéglátóhely összesen	Munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhely	Vendéglátóhelyek összesen
2001	33 666	1 764	12 521	47 951	4 076	52 027
2002	34 473	1 805	12 923	49 201	4 571	53 772
2003	34 891	1 842	13 344	50 077	5 071	55 148
2004	34 830	1 850	13 648	50 328	5 358	55 686
2005	34 801	1 847	13 828	50 476	5 819	56 295
2006	34 777	1 824	13 754	50 355	6 140	56 495
2007	34 596	1 745	14 078	50 419	6 752	57 171
2008	33 905	1 705	14 003	49 613	6 999	56 612
2009*	23 079	3 108	20 379	46 566	5 338	51 904
2010	24 709	3 312	21 511	49 532	5 533	55 065
2011	25 245	3 283	21 529	50 057	5 673	55 730
2012	25 929	3 362	21 033	50 324	5 629	55 953
2013	25 711	3 431	20 253	49 395	5 521	54 916
2014	25 344	3 508	19 065	47 917	5 469	53 386
2015	25 278	3 654	18 199	47 131	5 536	52 667
2016	25 075	3 787	17 467	46 327	5 627	51 954
2017	24 996	3 870	16 886	45 752	5 988	51 740
2018	24 996	3 904	16 230	45 130	6 125	51 255

* A KSH jelenleg nem publikálja a vendéglátóhelyek számát 2009-re, így az adatok egy korábbi közzétételből származnak.

2. sz. melléklet: A vendéglátóhelyek eladási forgalma (2007-2018)*

Év	A vendéglátóhelyek eladási forgalma		
	kereskedelmi	munkahelyi	összesen
Millió Ft			
2007	587 609	80 791	668 400
2008	598 316	86 580	684 896
2009	585 615	94 523	680 138
2010	596 266	108 762	705 028
2011	599 954	97 486	697 440
2012	629 945	100 841	730 786
2013	655 789	98 561	754 350
2014	693 500	113 287	806 787
2015	782 406	121 229	903 635
2016	876 084	109 704	985 788
2017	1 005 802	119 643	1 125 445
2018	1 169 565	117 704	1 287 269

* A KSH ma már a forgalmi becsléseihez felhasználja az online pénztárgép adatokat is, amelyek ismertében a forgalmi adatokat 2015-ig, a volumenindexeket pedig 2016-ig visszavezette, illetve újra becsülte.

3. sz. melléklet: A vendéglátóhelyek eladási forgalmának volumenindexei (2007-2018)*

Év	A vendéglátóhelyek eladási forgalma		
	kereskedelmi	munkahelyi	összesen
Volumenindex, az előző év azonos időszaka = 100,0			
2007	95,8%	98,2%	96,1%
2008	94,4%	98,5%	94,9%
2009	91,3%	102,4%	92,7%
2010	97,1%	110,1%	98,9%
2011	97,8%	86,4%	96,1%
2012	99,9%	97,1%	99,5%
2013	100,8%	94,3%	99,9%
2014	103,2%	112,5%	104,4%
2015	111,7%	104,3%	110,7%
2016	109,0	87,9	106,1
2017	111,1	105,2	110,4
2018	111,5	93,9	109,6

* A KSH ma már a forgalmi becsléseihez felhasználja az online pénztárgép adatokat is, amelyek ismertében a forgalmi adatokat 2015-ig, a volumenindexeket pedig 2016-ig visszavezette, illetve újra becsülte.

4. sz. melléklet: A vendéglátóhelyek eladási forgalmának volumenindexei (2007-2018)

Év	A vendéglátóhelyek eladási forgalma		
	kereskedelmi	munkahelyi	összesen
Volumenindex, 2007 = 100,0%			
2007	100%	100%	100%
2008	94,4%	98,5%	94,9%
2009	86,2%	100,9%	88%
2010	83,7%	111,1%	87%
2011	81,8%	95,9%	83,6%
2012	81,8%	93,2%	83,2%
2013	82,4%	87,9%	83,1%
2014	85,1%	98,8%	86,8%
2015	95%	103,1%	96,1%
2016	103,6%	90,6%	101,9%
2017	115,1%	95,3%	112,5%
2018	128,3%	89,5%	123,3%

5. sz. melléklet: A kereskedelmi és a munkahelyi vendéglátóhelyek árbevételének havonkénti aránya (2017-2018)

	kereskedelmi vendéglátóhelyek 2018	munkahelyi vendéglátóhelyek 2018	kereskedelmi vendéglátóhelyek 2017	munkahelyi vendéglátóhelyek 2017
január	6,1%	9,2%	6,0%	9,0%
február	6,0%	8,7%	6,2%	8,9%
március	7,1%	8,6%	7,4%	9,7%
április	7,8%	9,0%	7,8%	8,3%
május	8,8%	9,4%	8,7%	9,7%
június	8,9%	7,4%	9,2%	7,1%
július	10,6%	5,9%	10,5%	5,4%
augusztus	11,1%	5,6%	10,7%	5,4%
szeptember	8,8%	8,7%	8,5%	9,5%
október	8,6%	9,3%	8,5%	9,7%
november	7,9%	9,8%	7,9%	9,3%
december	8,3%	8,5%	8,6%	8,1%
	100%	100%	100%	100%

6. sz. melléklet: Az egy vendéglátó üzletre jutó napi bruttó forgalom (2007-2018)[Ft-ban]

Év	Egy üzletre jutó napi forgalom		
	kereskedelmi	munkahelyi	összesen
2007	32374	33237	32476
2008	33499	34362	33606
2009	34933	49188	36399
2010	33439	54603	35565
2011	33293	47734	34763
2012	34772	49763	36280
2013	36879	49589	38157
2014	40203	57540	41979
2015	46113	60829	47660
2016	52530	54156	52706
2017	61066	55501	60422
2018	71987	53380	69764

7. sz. melléklet: A vendéglátó-forgalom főbb árucsoportonkénti megoszlása (2010-2018)[%]

Év	Ételforgalom	Alkoholtartalmú ital	Alkoholmentes ital	Kávé	Dohány	Egyéb	Összesen
2010	70,60	11,67	10,78	3,16	2,85	0,94	100,00
2011	72,76	10,68	10,26	2,99	2,41	0,89	100,00
2012	71,90	10,89	10,06	3,46	2,84	0,84	100,00
2013	72,85	10,81	10,78	3,66	1,14	0,75	100,00
2014	73,44	11,44	10,91	3,71	–	0,49	100,00
2015	73,16	11,39	11,02	3,87	–	0,56	100,00
2016	73,35	11,40	10,69	3,92	–	0,63	100,00
2017	73,34	11,48	10,57	4,00	–	0,61	100,00
2018	73,16	10,96	10,95	4,30	–	0,63	100,00

8. sz. melléklet: A foglalkoztatottak száma az (I) nemzetgazdasági ágban – TEÁOR'08 (2010-2018)
[ezer fő]

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Szálláshely- szolgáltatás, vendéglátás	I	149,1	157,5	161,8	158,0	168,1	183,3	192,8	189,4	180,1
Összesen	A-U	3 732,4	3 759,0	3 827,2	3 892,8	4 100,8	4 210,5	4 351,6	4 421,4	4 469,5

9. sz. melléklet: Az alkalmazásban állók havi átlagkeresete (2017-2018) [Ft-ban]

	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás						Nemzetgazdaság összesen					
	fizikai		szellemi		együttesen		fizikai		szellemi		együttesen	
	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó
2017	164 879	109 642	269 261	179 054	189 489	126 008	209 931	139 603	392 438	260 971	297 017	197 516
2018	184 881	122 947	301 971	200 800	211 984	140 967	236 672	157 387	429 931	285 904	329 943	219 412

10.sz. melléklet: Az alkalmazásban állók havi átlagkeresete a vendéglátásban (2017-2018) [Ft-ban]

	Vendéglátás					
	fizikai		szellemi		együttesen	
	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó
2017	158 780	105 586	238 503	158 594	172 039	114 401
2018	178 061	118 412	277 961	184 824	194 891	129 600

11. sz. melléklet: Az üres álláshelyek aránya (2014. I. negyedév – 2019. I. negyedév) [%]

Időszak	Nemzetgazdaság összesen	Szálláshely- szolgáltatás, vendéglátás	Időszak	Nemzetgazdaság összesen	Szálláshely- szolgáltatás, vendéglátás
2014 J-M	1,4	1,8	2017 J-M	2,0	2,3
2014 Á-Jú	1,4	0,8	2017 Á-Jú	2,1	2,9
2014 JI-Sz	1,4	1,1	2017 JI-Sz	2,4	2,5
2014 O-D	1,3	0,7	2017 O-D	2,4	1,8
2015 J-M	1,5	1,5	2018 J-M	2,5	2,4
2015 Á-Jú	1,5	1,1	2018 Á-Jú	2,6	2,8
2015 JI-Sz	1,6	1,2	2018 JI-Sz	2,8	2,7
2015 O-D	1,5	1,2	2018 O-D	2,7	2,1
2016 J-M	1,8	1,9	2019 J-M	2,5	2,5
2016 Á-Jú	1,8	1,8			
2016 JI-Sz	1,9	2,1			
2016 O-D	1,9	1,6			

12. sz. melléklet: A kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevételei (2014-2018) [1000 Ft-ban]

Időszak	Vendéglátásból származó árbevétel	Szállásdíj árbevétel	Egyéb árbevétel	Összes árbevétel
2014	71 987 240	189 685 264	71 372 407	330 223 089
2015	78 016 806	214 283 806	76 467 819	368 768 431
2016	81 863 538	238 027 280	83 203 465	403 094 283
2017	92 022 504	277 925 272	96 858 001	466 805 777
2018	122 439 191	301 762 837	87 137 601	511 339 629

13. sz. melléklet: A többnapos belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások (2017-2018)

Időszak	Tartózkodási idő	Étkezés étteremben, bárokban, kávézókban (1000 Ft)	A lakosság kiadásai a többnapos belföldi utakon (1000 Ft)
2017. év	Mindösszesen Tartózkodási idő	34 119 954	328 801 637
	1-3 éjszakás utazások	19 255 969	197 422 378
	4 vagy több éjszakás utazások	14 863 985	131 379 259
2018. év	Mindösszesen Tartózkodási idő	36 741 082	347 420 947
	1-3 éjszakás utazások	19 073 916	202 126 690
	4 vagy több éjszakás utazások	17 667 166	145 294 257

14. sz. melléklet: A Magyarországra tett külföldi utazásokhoz kapcsolódó kiadások (2017-2018)
[millió Ft-ban]

		Időszak	
Fogyasztási szerkezet	Fő motiváció	2017. év	2018. év
Mindösszesen Fogyasztási szerkezet	Mindösszesen Fő motiváció	1 832 412	2 066 780
	Turisztikai célú utak	1 386 151	1 576 350
	Nem turisztikai célú utak	446 261	490 429
Szállás étkezéssel	Mindösszesen Fő motiváció	253 987	296 250
	Turisztikai célú utak	246 157	283 262
	Nem turisztikai célú utak	7 830	12 988
Szállás étkezés nélkül	Mindösszesen Fő motiváció	134 895	144 865
	Turisztikai célú utak	124 716	135 084
	Nem turisztikai célú utak	10 179	9781
Étkezés vendéglátóhelyen	Mindösszesen Fő motiváció	195 572	197 021
	Turisztikai célú utak	159 221	159 038
	Nem turisztikai célú utak	36 352	37 983

15. sz. melléklet: Működő vállalkozások száma 2016-ban

Időszak	TEÁOR08	Létszám kategória	Mindösszesen Gazdálkodási formák II.	Önálló vállalkozó	Társas vállalkozás
2016. év	56= Vendéglátás	Mindösszesen	25103	12198	12905
		250 fő felett	10		10
	561= Éttermi-, mozgó vendéglátás	Mindösszesen	15922	6766	9156
		250 fő felett	2		2
	562= Rendezvényi étkeztetés és egyéb vendéglátás	Mindösszesen	1958	897	1061
		250 fő felett	8		8
	5621 Rendezvényi étkeztetés	Mindösszesen	308	183	125
		250 fő felett			
	5629 Egyéb vendéglátás	Mindösszesen	1650	714	936
		250 fő felett	8		8
	563= Italszolgáltatás	Mindösszesen	7223	4535	2688
		250 fő felett			

16. sz. melléklet: A szálláshely-szolgáltatás és a vendéglátás ÁFA-kulcsa az Európai Unió tagállamaiban (2019)

Ország	Szálláshely-szolgáltatás ÁFA-kulcsa (%)	Vendéglátás átlag ÁFA- kulcsa (%)	Vendéglátás ÁFA-kulcsa étel (%)	Vendéglátás ÁFA-kulcsa alkoholmentes ital (%)	Vendéglátás ÁFA-kulcsa alkoholos ital (%)
Dánia	25	25	25	25	25
Egyesült Királyság	20	20	20	20	20
Magyarország	18	19,7	5	27*	27
Csehország	15	17	15	15	21
Írország	13,5	19,8	13,5	23	23
Görögország	13	24	24	24	24
Horvátország	13	25	25	25	25
Lettország	12	21	21	21	21
Svédország	12	16,3	12	12	25
Szlovákia	10	20	20	20	20
Ausztria	10	16,7	10	20	20
Finnország	10	17,3	14	14	24
Franciaország	10	13,3	10	10	20
Olaszország	10	10	10	10	10
Spanyolország	10	10	10	10	10
Szlovénia	9,5	17,8	9,5	22	22
Bulgária	9	20	20	20	20
Ciprus	9	9	9	9	9
Észtország	9	20	20	20	20
Litvánia	9	21	21	21	21
Hollandia	9	13	9	9	21
Lengyelország	8	18	8	23	23
Málta	7	18	18	18	18
Németország	7	19	19	19	19
Belgium	6	18	12	21	21
Portugália	6	19,7	13	23	23
Románia	5	9,7	5	5	19
Luxemburg	3	7,7	3	3	17
EU-átlag	10,6	17,4	14,3	17,5	20,3

* Az étkezőhelyi (éttermi, mozgó) vendéglátásban a helyben készített, alkoholmentes italok ÁFA-kulcsa 5%.

17. sz. melléklet: A szálláshely-szolgáltatás ÁFA-kulcsának alakulása az elmúlt 20 év során

Időszak	Szálláshely-szolgáltatás ÁFA-kulcsa	Általános adómérték az adott időszakban
1998 (valójában már 1995. január 1-től) – 2003. december 31.	12 %	25%
2004. január 1. – 2006. augusztus 31.	15 %	25%, 2006. január 1-től: 20%
2006. szeptember 1. – 2009. június 30.	20 %	20%
2009. július 1. – július 8.	25 %	25%
2009. július 9. – 2019. december 31.	18 %	25%, 2012. január 1-től: 27%
2020. január 1. –	5%	27%

18. sz. melléklet: A vendéglátás ÁFA-kulcsának alakulása az elmúlt 15 év során

Időszak	Étel	Ital és egyéb értékesítés	Általános adómérték az adott időszakban
2003. december 31-ig	12%	25%	25%
2004. január 1. – 2006. augusztus 31.	15%	25% 2006. január 1-től 20%	25%, 2006. január 1-től 20%
2006. szeptember 1. – 2009. június 30.	20%	20%	20%
2009. július 1. – 2012. január 1.	25%	25%	25%
2012. január 1. – 2016. december 31.	27%	27%	27%
2017. január 1. – 2017. december 31.	18%/27%*	18/27%*	27%
2018. január 1. –	5%/27%*	5%/27%*	27%

* Az étkezőhelyi (éttermi, mozgó) vendéglátásban az étel- és a helyben készített, alkoholmentes italforgalomra alkalmazható a kedvezményes ÁFA-kulcs.